EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.7.2025
COM(2025) 443 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva Fondu solidarity Evropské unie za období 2021–2022

OBSAH

Úvod 2
Žádosti přijaté v letech 2021 a 2022 2
- *V roce 2021* 2
- *V roce 2022* 6

Financování 7
Uzavřené zásahy 9
- *Uzavřené zásahy v roce 2021* 9
- *Uzavřené zásahy v roce 2022* 9

Závěry 10

ÚVOD

Článek 12 nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie[1] (dále jen „nařízení“) stanoví, že Komise musí Evropskému parlamentu a Radě předložit zprávu o činnosti fondu za předchozí rok. Tato zpráva popisuje činnost Fondu solidarity EU (dále jen „EUSF“) v letech 2021 a 2022. Také shrnuje žádosti obdržené v letech 2021 a 2022 a případy, které byly uzavřeny v období, za které se podává zpráva. Komise posoudila všechny žádosti podle kritérií stanovených v nařízení.

V roce **2021** obdržela Komise **deset nových žádostí** o finanční příspěvky z EUSF, a to od Belgie (přívalové povodně), Německa (přívalové povodně), dvě od Řecka (zemětřesení na Krétě a zemětřesení na ostrově Samos), Španělska (vulkanická erupce), Chorvatska (zemětřesení), Kypru (lesní požáry), Lucemburska (přívalové povodně), Nizozemska (přívalové povodně) a Rakouska (přívalové povodně). Čtyři žádosti se týkaly „závažných přírodních katastrof“, tři „regionálních přírodních katastrof“ a tři „přírodních katastrof podle ustanovení o sousedním státě“.

Žádost Kypru v souvislosti se suchem a požáry v červnu 2021 nesplňovala kritéria způsobilosti pro pomoc z EUSF, a proto nebyla přijata.

Španělsko, Chorvatsko a Řecko (v obou svých žádostech) požadovaly zálohy. Během několika týdnů po obdržení žádostí Komise poskytla všechny zálohy a vyplatila celkem přibližně 47,8 milionu EUR.

Prováděcí rozhodnutí k případu zemětřesení na řeckém ostrově Samos bylo přijato v červnu 2021. Prováděcí rozhodnutí o zemětřesení v chorvatské Petrinji bylo přijato v prosinci 2021. Prováděcí rozhodnutí o dalších sedmi úspěšných žádostech v roce 2021 (Belgie, Německo, Řecko (Kréta), Španělsko, Lucembursko, Nizozemsko a Rakousko) byla přijata v prosinci 2022. Kromě toho Komise v roce 2021 uzavřela tři případy pomoci z EUSF.

V roce **2022** obdržela Komise **dvě nové žádosti** o finanční příspěvky související s přírodními katastrofami, a to od Itálie (povodně) a Rumunska (sucho). Rumunská žádost se týkala „závažné přírodní katastrofy“, zatímco italská „regionální přírodní katastrofy“. Příslušná prováděcí rozhodnutí byla přijata v prosinci 2023. Kromě toho Komise v roce 2022 uzavřela tři případy pomoci z EUSF.

V příloze I jsou uvedeny prahové hodnoty škod způsobených „závažnou katastrofou“, které se použily v letech 2021 a 2022 pro uvolnění prostředků z EUSF. V příloze II je uveden přehled žádostí schválených v letech 2021 a 2022, včetně příslušných finančních informací.

ŽÁDOSTI PŘIJATÉ V LETECH 2021 A 2022

➢ *V ROCE 2021*

V roce 2021 Komise obdržela deset nových žádostí o finanční příspěvek z EUSF. Komise obdržela všechny v zákonné lhůtě „nejpozději do dvanácti týdnů od vzniku první škody“ (čl. 4 odst. 1 nařízení). Jedna žádost však byla zamítnuta, a to Kypru, který nesplnil kritéria způsobilosti pro pomoc z EUSF, protože výše přímých škod způsobených katastrofou nedosahovala příslušné prahové hodnoty. Čtyři žádosti se týkaly „závažných katastrof“, tři

[1] Nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3) ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014 (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461 ze dne 30. března 2020 (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 9).

„regionálních katastrof“ a tři byly založeny na ustanoveních týkajících se „přírodních katastrof podle ustanovení o sousedním státě“.

Komise přijala prováděcí rozhodnutí o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF na zemětřesení v Řecku (Samos) dne 14. června 2021 a na zemětřesení v Chorvatsku dne 23. června 2021. Kromě toho v prosinci 2022 přijala prováděcí rozhodnutí o poskytnutí finančních příspěvků z EUSF pro sedm úspěšných žádostí (Belgie, Německo, Řecko (Kréta), Španělsko, Lucembursko, Nizozemsko a Rakousko) zpracovaných společně v jednom balíčku.

ŘECKO – ZEMĚTŘESENÍ NA OSTROVĚ SAMOS

V říjnu 2020 zažilo Řecko zemětřesení o síle 6,9 Mw[2] na severoegejských ostrovech Samos, Ikaria a Chios. Tsunami se přehnala přes různé oblasti v severní části ostrova Samos. Několik lidí přišlo o život a více než 300 veřejných i soukromých budov bylo poškozeno. V důsledku katastrofy mělo problémy s bydlením asi 2 000–3 000 lidí.

Dne 22. ledna 2021 Řecko podalo žádost o příspěvek z EUSF na financování záchranných opatření a opatření na obnovu po zemětřesení. Řecko předložilo svou žádost jako žádost týkající se regionální katastrofy postihující jeden region úrovně NUTS 2[3] (Voreio Aigaio/EL41) a odhadlo celkovou přímou škodu na 101 252 020 EUR. Řecko ve své žádosti požádalo o vyplacení zálohy.

Prováděcím rozhodnutím C(2021) 1623 ze dne 8. března 2021 Komise poskytla Řecku zálohu ve výši 253 131 EUR a dne 26. března 2021 tuto částku vyplatila.

V návaznosti na návrh Komise COM(2021) 201 ze dne 24. března 2021 schválil rozpočtový orgán dne 20. května 2021 vyplacení částky ve výši 2 531 301 EUR z EUSF Řecku. Dne 14. června 2021 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2021) 4439 o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF. Následně byla dne 5. července 2021 vyplacena zbývající částka ve výši 2 278 170 EUR.

CHORVATSKO – ZEMĚTŘESENÍ V PETRINJI

Chorvatsko postihly dvě série ničivých zemětřesení. První zasáhla město Záhřeb a jeho okolí v březnu 2020. Druhá zasáhla především město Petrinja a oblast Sisacko-Moslavinské župy v období od prosince 2020 do ledna 2021. Celkové odhadované škody obou sérií zemětřesení dosáhly více než 17 miliard eur. Situace byla dramatická, protože při katastrofách bylo poškozeno přibližně 26 000 budov. Sousední země, například Itálie, Maďarsko, Rakousko a Slovinsko, rychle vyslaly do postižených oblastí záchrannou techniku. Zemětřesení zničilo velkou část infrastruktury a zanechalo mnoho lidí bez domova. Jen přímé škody způsobené zemětřesením v Petrinji dosáhly podle chorvatské vlády 5,5 miliardy eur. Žádost Chorvatska ze dne 10. června 2020, která požadovala vyplacení zálohy, lze považovat za žádost týkající se závažné katastrofy.

Prováděcím rozhodnutím C(2021) 4648 ze dne 23. června 2021 Komise přiznala Chorvatsku zálohu ve výši 41 325 507 EUR a tuto částku vyplatila v srpnu 2021.

V návaznosti na návrh Komise COM(2021) 963 ze dne 29. října 2021 schválil rozpočtový orgán vyplacení částky ve výši 319 192 359 EUR z EUSF Chorvatsku. Dne 22. prosince

[2] Stupně momentové škály podle Řeckého geodynamického institutu a Evropsko-středomořského institutu

[3] Klasifikace územních statistických jednotek.

2021 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2021) 9816 o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF. Zbývající částka ve výši 277 866 852 EUR byla vyplacena v prosinci 2021.

BELGIE, NĚMECKO, LUCEMBURSKO, NIZOZEMSKO A RAKOUSKO (PŘÍVALOVÉ POVODNĚ); ŘECKO (ZEMĚTŘESENÍ); ŠPANĚLSKO (VULKANICKÁ ERUPCE)

- Povodně v západní Evropě:

  V létě roku 2021 zasáhly Belgii, Německo, Lucembursko, Nizozemsko a Rakousko ničivé povodně s katastrofálními následky. Povodně byly způsobeny extrémními povětrnostními událostmi. O život přišlo nejméně 243 lidí a tisíce lidí musely být evakuovány ze svých domovů. Místní infrastruktura utrpěla vážné škody a velké finanční ztráty utrpěl i turistický průmysl, protože povodně přišly uprostřed turistické sezóny.

- Erupce sopky ve Španělsku:

  V září 2021 došlo na ostrově La Palma k vulkanické erupci poté, co byla týden předtím zaznamenána intenzivní seismická aktivita, asměrem k moři vytekly dva proudy lávy. Láva pokryla více než 1 000 hektarů a zničila přes 3 000 budov a několik okolních měst. Erupce zasáhla přibližně 7 000 místních obyvatel. Museli být evakuováni a opatřeni bezpečnostním vybavenímna ochranu před škodlivými plyny uvolňovanými sopkou během erupce.

  Škody dosáhly podle vlády Kanárských ostrovů více než 1 miliardy eur. Španělská vláda podala žádost o příspěvek z EUSF v prosinci 2021.

- Zemětřesení v Řecku:

  V září 2021 zasáhlo řecký ostrov Kréta ničivé zemětřesení. Při zřícení chrámu přišel o život jeden člověk a 36 lidí bylo zraněno. Více než 5 000 budov na ostrově bylo poškozeno nebo se staly nebezpečnými pro užívání. Zemětřesení je považováno za nejsilnější zemětřesení v Řecku od počátku 20. století. Tisíce domů se staly neobyvatelnými a tisíce veřejných budov se po katastrofě staly nepoužitelnými.

  Řecko požádalo o podporu z EUSF v prosinci 2021. Podle řeckých úřadů činily celkové škody 143 420 124 EUR, a katastrofa tak naplňuje znaky „regionální přírodní katastrofy“.

Posouzení a financování:

Začátkem října 2021 obdržela Komise žádosti pěti členských států o příspěvky z EUSF v souvislosti s povodněmi v červenci 2021 a dvě žádosti od Španělska (vulkanická erupce) a Řecka (zemětřesení). Aby bylo zaručeno rovné zacházení, vyřizovala Komise tyto žádosti jako jeden balíček. V návaznosti na původní žádost několik členských států v červenci 2022 aktualizovalo svá posouzení škod.

Španělsko a Řecko požádaly o zálohu a celková škoda nahlášená v sedmi postižených zemích přesáhla 36 miliard eur. Komise dokončila své posouzení v říjnu 2022 a předložila rozpočtovému orgánu svůj návrh COM(2022) 665 ze dne 14. října 2022. Potenciální výše podpory pro sedm žádostí o podporu z EUSF (BE, DE, EL, ES, LU, NL a AT) byla vypočtena na celkem 1,9 miliardy EUR. Vzhledem k tomu, že tato částka značně převyšovala dostupné rozpočtové zdroje, byly částky pomoci pro jednotlivé země poměrně sníženy. Byla uplatněna srážka ve výši 62,3 %, protože celkový dostupný příděl pro EUSF v roce 2022 činil 718,5 milionu EUR, což odpovídá 37,7 % částky, která měla být vyplacena.

Podrobný rozpis škod, které utrpělo sedm členských států, a jejich podpora z EUSF:

- **NĚMECKO**
  Celkové škody způsobené povodněmi dosáhly téměř 30 miliard eur, a jsou proto považovány za „závažnou přírodní katastrofu“. Prahová hodnota pro „závažné přírodní katastrofy“ je taková, že odhadovaná přímá škoda je buď více než 3 miliardy EUR v cenách roku 2011, nebo více než 0,6 % hrubého národního důchodu země, podle toho, která hodnota je nižší[4]. Po přijetí prováděcího rozhodnutí C(2023) 1824 dne 14. března 2023 vyplatila Komise Německu dne 11. dubna 2023 částku 612 611 256 EUR.

- **BELGIE**
  Belgie je rovněž považována za zemi postiženou „závažnou přírodní katastrofou“, neboť celková přímá škoda dosáhla 5,6 miliardy EUR, což je výrazně nad prahovou hodnotou pro příslušnou katastrofu. Po přijetí prováděcího rozhodnutí C(2023) 1556 dne 1. března 2023 vyplatila Komise Belgii dne 27. března 2023 částku 87 737 427 EUR.

- **NIZOZEMSKO**
  Nizozemsku vznikla celková škoda ve výši 500 milionů EUR. Jeho žádost lze považovat za žádost týkající se „přírodní katastrofy podle ustanovení o sousedním státě“, neboť žádosti sousedních zemí Německa a Belgie se týkají stejné katastrofické události, která naplňuje znaky „závažné přírodní katastrofy“. Po přijetí prováděcího rozhodnutí C(2022) 9864 dne 16. prosince 2022 vyplatila Komise Nizozemsku dne 28. prosince 2022 4 713 027 EUR.

- **RAKOUSKO**
  Žádost Rakouska lze rovněž považovat za žádost týkající se „přírodní katastrofy podle ustanovení o sousedním státě“, neboť žádost sousední země Německa se týká stejné katastrofické události, která naplňuje znaky „závažné přírodní katastrofy“. Celková škoda dosáhla 84,6 milionu EUR. Komise přijala prováděcí rozhodnutí C(2022) 9904 dne 19. prosince 2022 a vyplatila Rakousku dne 27. prosince 2022 částku 797 520 EUR.

- **LUCEMBURSKO**
  Žádost Lucemburska lze rovněž považovat za žádost týkající se „přírodní katastrofy podle ustanovení o sousedním státě“, neboť žádost sousední zemí Německa a Belgie se týká stejné katastrofické události, která naplňuje znaky „závažné přírodní katastrofy“. Celkové škody dosáhly výše 193,3 milionu EUR. Komise přijala prováděcí rozhodnutí C(2022) 9875 dne 16. prosince 2022 a vyplatila dne 27. prosince 2022 částku 1 822 056 EUR.

[4] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143).

- **ŠPANĚLSKO – VULKANICKÁ ERUPCE**

  Žádost Španělska lze považovat za žádost týkající se „regionální přírodní katastrofy“. Dne 21. března 2022 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2022) 1802, kterým byla poskytnuta záloha ve výši 5 391 796 EUR na pomoc při záchranných opatřeních a opatřeních na obnovu po katastrofě. Záloha byla vyplacena dne 2. května 2022.

  Dne 19. prosince 2022 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2022) 9899, kterým se Španělsku poskytuje finanční příspěvek ve výši 9 449 589 EUR z EUSF. Zbývající částka ve výši 4 057 793 EUR byla vyplacena dne 27. prosince 2022.

- **ŘECKO – ZEMĚTŘESENÍ**

  Žádost Řecka lze považovat za žádost týkající se „regionální přírodní katastrofy“. Dne 26. dubna 2022 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2022) 2599 o poskytnutí zálohy ve výši 896 375 EUR, která byla Řecku vyplacena dne 19. května 2022.

  Návrh Komise COM(2022) 665 ze dne 14. října 2022 byl předložen rozpočtovému orgánu, který jej schválil v prosinci 2022. Podobně jako u šesti výše uvedených žádostí musela být navrhovaná částka podpory přiznaná Řecku poměrně snížena. Dne 19. prosince 2022 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2022) 9865 o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF Řecku. Zbývající částka ve výši 455 511 EUR byla vyplacena dne 27. prosince 2022.

- ***V ROCE 2022***

  RUMUNSKO – SUCHO

  V období od března do srpna 2022 zažilo Rumunsko velké a rozsáhlé sucho. V porovnání s podobnými událostmi v minulosti tato vyniká svou intenzitou a zasaženou oblastí. Zemědělský sektor (konkrétně plodiny) byl negativně ovlivněn suchem a dvěma po sobě následujícími vlnami veder.

  Rumunsko podalo žádost o příspěvek z EUSF v září 2022. Podle rumunských úřadů činila celková nahlášená přímá škoda 1,3 miliardy eur. Rumunsko nepožadovalo zálohu.

  V návaznosti na návrh Komise COM(2023) 381 ze dne 23. srpna 2023 schválil rozpočtový orgán vyplacení částky ve výši 33 895 935 EUR z EUSF Rumunsku. Dne 30. listopadu 2023 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2023) 8477 o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF. Platba byla provedena 14. prosince 2023.

  ITÁLIE – ZÁPLAVY

  V září 2022 způsobily silné deště v italském regionu Marche katastrofální říční a přívalové povodně, které vedly ke zničení nebo poškození infrastruktury a veřejných i soukromých budov a zboží. Událost měla dramatické následky (12 osob přišlo o život a jedna osoba se pohřešuje) a způsobila velké hospodářské ztráty.

  Itálie požádala o podporu z EUSF v prosinci 2022, ale nepožádala o zálohu. Celková přímá škoda dosáhla téměř 670 milionů EUR.

  Na základě návrhu Komise COM(2023) 381 ze dne 23. srpna 2023 schválil rozpočtový orgán vyplacení částky ve výši 20 939 095 EUR z EUSF Itálii. Dne 5. prosince 2023 přijala Komise prováděcí rozhodnutí C(2023) 8598 o poskytnutí finančního příspěvku z EUSF. Platba byla provedena 14. prosince 2023.

FINANCOVÁNÍ

Jednotlivé částky podpory navržené Komisí byly vypočteny pomocí metody, o níž bylo rozhodnuto v roce 2002 a která byla použita ve všech následujících případech. Tato metoda je založena na uznaných celkových přímých škodách způsobených katastrofou v poměru k relativnímu bohatství postiženého státu, což se promítá do prahové hodnoty pro závažnou katastrofu (viz příloha I).

V případě závažných přírodních katastrof se proto uplatňuje progresivní dvoukrokový systém, kdy stát obdrží nižší sazbu pomoci ve výši 2,5 % z celkového objemu přímých škod pod prahovou hodnotou a vyšší sazbu pomoci ve výši 6 % za část škody přesahující prahovou hodnotu. Tyto dvě částky se sčítají. Na regionální přírodní katastrofy a na „přírodní katastrofy podle ustanovení o sousedním státě“ připadá 2,5 % celkových přímých škod.

Poté, co Evropský parlament a Rada schválily uvolnění prostředků a poskytly potřebné rozpočtové prostředky, které byly k dispozici v rozpočtu EU, přijala Komise prováděcí rozhodnutí o přidělení pomoci jednotlivým státům, a následně vyplatila celou částku. V případech, kdy byla vyplacena záloha, byla vyplacena pouze zbývající částka celého příspěvku.

Přílohy prováděcích rozhodnutí obsahovaly obecný popis zamýšleného využití peněz, seznam orgánů určených přijímajícími státy ke zpracování příspěvku z EUSF a jmenovitý seznam nezávislého orgánu odpovědného za audit a kontrolu.

Podrobné finanční tabulky jsou uvedeny v příloze II této zprávy.

Během období, za které se podává zpráva, schválily Evropský parlament a Rada jakožto rozpočtový orgán v souladu s návrhem Komise třicet finančních příspěvků z EUSF. Komise předložila návrh na uvolnění prostředků z EUSF v těchto skupinách:

- V roce 2021

- Dne 24. března 2021 přijala Komise návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z EUSF[5] ve výši 484 199 841 EUR na poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s regionálními přírodními katastrofami, ke kterým v těchto zemích došlo v průběhu roku 2020, jakož i 20 členským státům a přistupujícím zemím (Albánii, Rakousku, Belgii, Chorvatsku, Česku, Estonsku, Francii, Německu, Řecku, Maďarsku, Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, Černé Hoře, Portugalsku, Rumunsku, Srbsku, Španělsku) v reakci na závažné ohrožení veřejného zdraví způsobené pandemií COVID-19 na začátku roku 2020. K tomuto návrhu na uvolnění prostředků byl přiložen návrh opravného rozpočtu (NOR) č. 2/2021[6], v němž se navrhuje přenést částku 47 981 598 EUR z nevyužitého přídělu na rok 2020 přímo do operační rozpočtové položky fondu EUSF, a převod č. DEC[7] 03/2021, v němž se navrhuje převést částku 427 543 750 EUR z položky „rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ do operační rozpočtové položky fondu EUSF, a to jak v závazcích, tak v platbách.

[5] COM(2021) 201 final
[6] COM(2021) 200 final.
[7] Žádost o převod prostředků na závazky a platby podle článku 31 finančního nařízení.

Návrh na uvolnění prostředků přijal rozpočtový orgán dne 20. května 2021[8] s cílem i) poskytnout Řecku a Francii pomoc z EUSF ve výši 86 744 920 EUR v souvislosti s přírodními katastrofami; a ii) poskytnout 20 členským státům a kandidátským zemím pomoc ve výši 529 347 741 EUR v reakci na závažné ohrožení veřejného zdraví způsobené pandemií COVID-19.

- Dne 29. října 2021 přijala Komise návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z EUSF[9] na poskytnutí pomoci Chorvatsku v souvislosti se sérií zemětřesení, k nimž došlo v období od 28. prosince 2020. K návrhu na uvolnění prostředků byl přiložen příslušný převod č. DEC 28/2021, v němž se navrhuje převést částku 277 866 852 EUR z položky „rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ do operační rozpočtové položky fondu EUSF, a to jak v závazcích, tak v platbách. Návrh na uvolnění prostředků pokrýval celou částku, kterou bylo třeba uvolnit, zatímco převod DEC zohlednil již vyplacenou zálohu a navrhl převést zbývající částku ve výši 277,9 milionu EUR.

  Návrh na uvolnění prostředků přijal rozpočtový orgán dne 15. prosince 2021[10] a poskytl Chorvatsku podporu z EUSF ve výši 319,2 milionu EUR v návaznosti na ničivou sérii zemětřesení, která v prosinci 2020 a lednu 2021 zasáhla Sisacko-Moslavinskou, Karlovackou a Záhřebskou župu.

➢ V roce 2022

- Dne 14. října 2022 přijala Komise návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z EUSF[11] na poskytnutí pomoci Německu, Belgii, Nizozemsku, Rakousku, Lucembursku, Španělsku a Řecku v návaznosti na přírodní katastrofy, k nimž došlo v těchto zemích v průběhu roku 2021. K tomuto návrhu na uvolnění prostředků byl přiložen převod č. DEC 20/2022, v němž se navrhuje převést částku 668 482 761 EUR z položky „rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ do operační rozpočtové položky fondu EUSF, a to jak v závazcích, tak v platbách.
- Návrh na uvolnění prostředků přijal rozpočtový orgán dne 14. prosince 2022[12] a byla jím poskytnuta pomoc z EUSF ve výši 718 482 761 EUR: i) Belgii, Německu, Lucembursku, Nizozemsku a Rakousku v souvislosti s povodněmi v červenci 2021; ii) Španělsku v souvislosti s erupcí sopky na ostrově La Palma dne 19. září 2021; a iii) Řecku v souvislosti se zemětřesením na Krétě dne 27. září 2021. Zálohy ve výši 5 391 796 EUR byly již vyplaceny v březnu 2022 v případě Španělska a 896 375 EUR

[8] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/885 ze dne 20. května 2021 o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s přírodními katastrofami a Albánii, Belgii, Černé Hoře, Česku, Estonsku, Francii, Chorvatsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Německu, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Srbsku, Španělsku v souvislosti s mimořádnou situací v oblasti veřejného zdraví (Úř. věst. L 194, 2.6.2021, s. 40).

[9] COM(2021) 963 final.

[10] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/49 ze dne 15. prosince 2021 o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Chorvatsku v souvislosti se sérií zemětřesení, k nimž došlo v období od 28. prosince 2020 (Úř. věst. L 9, 14.1.2022, s. 37).

[11] COM(2022) 665 final.

[12] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/68 ze dne 14. prosince 2022 o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie na poskytnutí pomoci Německu, Belgii, Nizozemsku, Rakousku, Lucembursku, Španělsku a Řecku v návaznosti na přírodní katastrofy, k nimž v těchto zemích došlo v průběhu roku 2021 (Úř. věst. L 7, 10.1.2023, s. 25).

v dubnu 2022 v případě Řecka. Po přijetí prováděcího rozhodnutí Komise o poskytnutí pomoci byla ve dnech 27. a 28. prosince 2022 Řecku, Španělsku, Lucembursku, Nizozemsku a Rakousku vyplacena zbývající částka ve výši 18 134 078 EUR. Belgie a Německo obdržely v roce 2023 podporu z EUSF ve výši 612 611 256 EUR, resp. 87 737 427 EUR.

UZAVŘENÉ ZÁSAHY

Ustanovení čl. 8 odst. 3 nařízení stanoví, že do 24 měsíců ode dne výplaty finančního příspěvku přijímající stát musí předložit zprávu o použití finančního příspěvku („zpráva o provádění“) s prohlášením odůvodňujícím výdaje („zdůvodnění oprávněnosti“).

Komise uzavřela tři případy pomoci z EUSF v roce 2021 a tři v roce 2022.

- ***UZAVŘENÉ ZÁSAHY V ROCE 2021***

Maďarsko, záplavy v roce 2010: finanční příspěvek z EUSF činil 22 485 772 EUR. Maďarsko předložilo zprávu o provádění a zdůvodnění oprávněnosti v květnu 2013. Po vyjasnění řady otázek týkajících se zdůvodnění oprávněnosti byl spis uzavřen bez provedení finančních oprav v lednu 2021.

Itálie, sněhové záplavy a sesuvy půdy v roce 2013: finanční příspěvek z EUSF činil 16 310 467 EUR. Italské orgány předložily zprávu o provádění a zdůvodnění oprávněnosti v dubnu 2017. Itálie vykázala způsobilé výdaje ve výši 17 046 958,22 EUR, což bylo více než příspěvek z EUSF ve výši 16 310 467 EUR. Zdůvodnění oprávněnosti bylo přijato a spis byl uzavřen v březnu 2021.

Bulharsko, kruté zimní podmínky v roce 2015: finanční příspěvek z EUSF činil 6 377 815 EUR. Bulharsko předložilo zprávu o provádění a zdůvodnění oprávněnosti v listopadu 2017. Na základě informací poskytnutých Bulharskem činily způsobilé výdaje v rámci EUSF 6 140 983,69 EUR, což bylo o 236 839,16 EUR méně než obdržená částka. Ve zprávě o provádění bulharské orgány uvedly, že na konci období provádění zůstalo na účtu 7,85 EUR úroků, které nemohly být použity na způsobilé operace. Komise rozhodla, že je třeba uplatnit finanční opravu ve výši 236 839,16 EUR, a sdělila to Bulharsku v září 2019. Ve své odpovědi z ledna 2020 bulharské orgány uvedly další nevyužité úroky ve výši 690,23 EUR, které bylo třeba připočíst k částce, jež má být vrácena. V únoru 2020 obdržela Komise celkovou částku 237 529,39 EUR a spis byl uzavřen v lednu 2021.

- ***UZAVŘENÉ ZÁSAHY V ROCE 2022***

Chorvatsko, povodně v roce 2014: finanční příspěvek z EUSF činil 8 616 263 EUR. Chorvatsko předložilo zprávu o provádění v dubnu 2017. Na základě informací poskytnutých Chorvatskem a na základě zjištění činily způsobilé výdaje v rámci EUSF 11 736 261,85 EUR, což převyšovalo finanční příspěvek EUSF o 3 119 998,85 EUR. Komise proto rozhodla, že není třeba uplatnit žádnou finanční opravu, a spis byl v květnu 2022 uzavřen.

Srbsko, záplavy v roce 2014: finanční příspěvek z EUSF činil 60 224 605 EUR. Srbsko předložilo zprávu o provádění v květnu 2017. Na základě analýzy auditu dospěla Komise k závěru, že není třeba provést žádné finanční opravy. Proto byl spis v březnu 2022 uzavřen.

Portugalsko, požáry v roce 2016: finanční příspěvek z EUSF činil 3 925 000 EUR. Portugalsko předložilo zprávu o provádění a zdůvodnění oprávněnosti v květnu 2019. Na základě informací poskytnutých Portugalskem činily způsobilé výdaje v rámci EUSF 4 037 711 EUR, což převyšovalo příspěvek EUSF o 112 711 EUR. Komise proto dospěla k závěru, že zdůvodnění oprávněnosti lze přijmout a že není třeba uplatnit žádnou finanční opravu. Spis byl uzavřen v květnu 2022.

ZÁVĚRY

Roky 2021 a 2022 opět prokázaly, že přírodní katastrofy, z nichž mnohé jsou způsobeny změnou klimatu, jsou v Evropě a na celém světě **stále častější**, což má katastrofální dopady na lidské životy, hospodářství a ekosystémy. Ačkoli roku 2021 dominovaly povodně, životy lidí ohrožovala také vulkanická erupce a katastrofální zemětřesení. Mezitím bylo od března do září 2022 extrémně sucho, což vedlo k suchu a lesním požárům na mnoha evropských územích. Podle aktuální studie provedené Společným výzkumným střediskem[13] bylo toto sucho ve srovnání s minulými podobnými událostmi intenzivnější a rozsáhlejší, pokud jde o postižené oblasti.

V porovnání s rokem 2020, který se ukázal jako jeden z nejnáročnějších a nejobtížnějších let pro EUSF, protože jeho působnost byla rozšířena na závažné ohrožení veřejného zdraví, byl v letech 2021 a 2022 zaznamenán nižší počet žádostí. Došlo však ke dvěma obzvláště ničivým přírodním katastrofám.

- Prvním byla série zemětřesení v Chorvatsku v období prosinec 2020 až leden 2021, která zasáhla především město Petrinja a oblast Sisacko-Moslavinské župy. Komise vyplatila Chorvatsku na obnovu po katastrofě celkem 319 192 359 EUR.
- Druhá se týkala rozsáhlých přívalových povodní v červenci 2021 v pěti západních členských státech (Belgii, Německu, Lucembursku, Nizozemsku a Rakousku), kterým byla z EUSF poskytnuta pomoc ve výši 707,7 milionu EUR.

Tyto dvě katastrofy samy o sobě představovaly více než dvojnásobek celkového rozpočtu EUSF na rok 2021 ve výši 500 milionů EUR v cenách roku 2011. Zejména případ povodní v západní Evropě byl jedinečný, protože celkové náklady na škody byly tak vysoké, že EUSF nemohl uspokojit požadavky na rozpočet, a v důsledku toho **muselo být uplatněno poměrné snížení ve výši 62 %, aby se zajistilo rovné zacházení s postiženými členskými státy**.

Rostoucí počet a rozsah přírodních katastrof v letech 2020 a 2021, jakož i pomoc z EUSF při závažném ohrožení veřejného zdraví pandemií COVID-19, **vytvořily nebývalou poptávku a značný rozpočtový tlak na omezené zdroje přidělené EUSF** podle nařízení o víceletém finančním rámci na období 2021–2027.

V souvislosti se sílícími katastrofami souvisejícími se změnou klimatu v celé EU **byla částka, která byla v roce 2021 pro EUSF k dispozici, v absolutním i relativním vyjádření nižší než při založení fondu v roce 2002**. V letech 2002 (kdy byl EUSF zřízen) až 2013 činil jeho maximální roční příděl 1 miliardu EUR v běžných cenách. V roce 2021, **poprvé od zřízení EUSF, nebyly částky podpory (vypočítané pomocí schválené metodiky) vyplaceny v plné výši** na způsobilé žádosti týkající se onemocnění COVID-19 z 20 kandidátských zemí, protože celková výše podpory vypočtená pro všechny tyto země překročila dostupné rozpočtové zdroje. Proto byla všem 20 přijímajícím zemím poměrně snížena podpora z EUSF

[13] Evropská komise, Společné výzkumné středisko, *Sucho v Evropě – srpen 2022*. K dispozici na adrese: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

související s onemocněním COVID-19 a jejich žádosti obdržely 47 % celkové potenciální podpory, která byla vypočtena podle přijaté a důsledně uplatňované metodiky. **Větší nejistota ohledně rozpočtových prostředků, které jsou k dispozici pro EUSF v rámci finančního krytí rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech**, navíc byla příčinou vyššího tlaku na EUSF a v některých případech zpozdila uvolnění pomoci.

Souhrnně lze říci, že počet žádostí a zvýšené požadavky na EUSF v posledních letech ukazují, že existuje vysoká poptávka po jeho podpoře a solidaritě v EU, což se musí odrazit ve vyšším přídělu pro rozpočet EUSF.